

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

Program konferencji. *Księga abstraktów*

26-27 września 2022 r.

**WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
i POLITOLOGICZNYCH**
Uniwersytet Łódzki

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

Szczegółowy program konferencji – panele 27 września

11:30 – 13:30

Panel 1: Skutki współczesnych transformacji kulturowych, technologicznych i gospodarczych

(sala 310)

Moderator: dr hab. Paulina Matera, prof. UŁ

Cz. 1.:

1. dr hab. Małgorzata Karpińska-Krakowiak, prof. UŁ, *Sztuczna Inteligencja w służbie naukowca, konsumenta i obywatela – czyli o Sztucznej Inteligencji na wesoło i optymistycznie*
2. dr Kaja Zapędowska-Kling, *Nowe technologie a polityki społeczne – wyzwania teraźniejszości i przyszłe kierunki zmian*
3. dr Michał Sędkowski, *Prywatność danych w Internecie w świecie po pandemii*
4. dr Monika Różalska, *Rozwój czy dobrobyt – o potrzebie pluriwersalności i wykorzystania lokalnych systemów wartości w badaniach i działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju*
5. dr hab. Agnieszka Kisztelińska-Węgrzyńska, prof. UŁ, *Rola kultury w procesie transformacji krajów rozwijających się*

Cz. 2.:

1. dr hab. Tomasz Kamiński, prof. UŁ, *Rola miast w zmieniającym się łańdźie międzynarodowym*
2. mgr Michał Gzik, *Jak międzynarodowa aktywność miast i regionów wpływa na wielopoziomą politykę zagraniczną prowadzoną przez państwa i organizacje międzynarodowe?*
3. dr Justyna Anders-Morawska, *Polityka miejska Unii Europejskiej wobec zmian klimatycznych*
4. dr Joanna Ciesielska-Klikowska, *Międzynarodowa współpraca miast niemieckich – case study relacji z miastami w Chinach*
5. dr Marcin Frenkel, *Reakcja amerykańskich miast na rosyjską inwazję na Ukrainę*

WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
i POLITOLOGICZNYCH

Uniwersytet Łódzki

dr hab. Małgorzata Karpińska-Krakowiak, prof. UŁ, *Sztuczna Inteligencja w służbie naukowca, konsumenta i obywatela – czyli o Sztucznej Inteligencji na wesoło i optymistycznie*

Sztuczna Inteligencja budzi dosyć powszechny lęk i niepokój, jednakże wiele osób nie zdaje sobie sprawy, iż jest ona już obecna w wielu sferach naszego życia i w różny sposób je ułatwia oraz uprzyjemnia. Niniejsze wystąpienie ma na celu ukazanie form i konsekwencji wykorzystania Sztucznej Inteligencji w nauce, polityce, kulturze i życiu codziennym obywatela. Omówione zostaną wyniki najświeższych badań naukowych na temat Sztucznej Inteligencji i jej zastosowań. Zaprezentowane zostaną rezultaty najnowszych eksperymentów badawczych ukazujących, jak naukowcy, konsumenci czy obywatele radzą sobie ze Sztuczną Inteligencją oraz co się musi stać by kupili produkt zaprojektowany przez Sztuczną Inteligencję, poszli na koncert Sztucznej Inteligencji lub przeczytali książkę napisaną przez Sztuczną Inteligencję. A wszystko na wesoło i optymistycznie.

Część wyników badań prezentowanych podczas wystąpienia będzie pochodziła z grantu kierowanego przez M. Karpińską-Krakowiak, pt. „Sztuczna Inteligencja jako twórca reklamy: badania eksperymentalne nad reakcjami konsumentów wobec przekazu reklamowego stworzonego przez technologie oparte na Sztucznej Inteligencji” (projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursu OPUS 19: 2020/37/B/HS4/00124).

dr Kaja Zapędowska-Kling, *Nowe technologie a polityki społeczne – wyzwania teraźniejszości i przyszłe kierunki zmian*

Referat poświęcony jest analizie współczesnych trendów wynikających z postępu technologicznego i zaadaptowania innowacyjnych rozwiązań w wybranych obszarach polityki społecznej. Globalna perspektywa i horyzontalna analiza takich obszarów jak polityka rynku pracy, polityka edukacyjna, polityka senioralna oraz inne pozwalają na całościową próbę oceny najważniejszych współczesnych wyzwań stojących przed decydentami politycznymi oraz przyszłych kierunków reform związanych z rewolucją technologiczną i przechodzeniem do modelu Gospodarki 4.0. i 5.0.

dr Michał Sędkowski, *Prywatność danych w Internecie w świecie po pandemii*

Pandemia koronawirusa wprowadziła daleko idące zmiany w codziennym funkcjonowaniu pojedynczych obywateli, jak i całych społeczeństw. W ciągu kilku dni życie w świecie realnym, przeniosło się do świata wirtualnego, który okazał się dość dobrze przygotowany by sprostać nowym wyzwaniom. Internet stał się dla wielu osób jedynym oknem na świat, pozwalającym kontynuować pracę zawodową czy utrzymywać kontakt z bliskimi. Uwydatniło to jednak problem, znany już od wielu lat, który teraz stał się palący. Duża część usług oferowanych konsumentom w Internecie jest dostępna za darmo: od poczty elektronicznej, poprzez różne usługi komunikacji natychmiastowej, po media społecznościowe. Użytkownik otrzymuje darmową usługę i przestrzeń na swoje dane – co jednak musi oddać w zamian? Zagadnienie prywatności w Internecie, rozumiane jako możliwość utrzymania kontroli nad udostępnianymi danymi, jest bardzo istotnym problemem, z którym mierzą się instytucje ponadnarodowe, państwa oraz podmioty prywatne. Dotychczas wysiłki te przynosiły ograniczone skutki, a firmy takie jak Facebook czy Google nadal czerpią rekordowe zyski, bazując na danych, udostępnianych przez swoich użytkowników.

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

Kwestie związane z prywatnością w Internecie i zachowaniem kontroli nad własnymi danymi, są nowymi wyzwaniem, wobec których nowoczesny świat stoi bezradny. Dynamiczny rozwój techniki cyfrowej znacząco wyprzedził regulacje prawne, ale ponad wszystko wyprzedził świadomość samych użytkowników, którzy zachłystnęli się nowymi możliwościami, oferowanymi przez cyfrowy świat. Zapomniano przy tym o negatywnych skutkach masowego przekazywania informacji na swój temat międzynarodowym korporacjom, które wykorzystują te dane do działań marketingowych skierowanych na konkretnego odbiorcę. Rok 2022 przyniósł jednak pewne zmiany w tym zakresie i można dostrzec zwiększone zainteresowanie kwestiami prywatności w Internecie oraz kolejne próby regulacji sektora nowych technologii zarówno przez Stany Zjednoczone jak i Unię Europejską. Celem tego wystąpienia jest analiza problemu prywatności w post-pandemicznym świecie usług cyfrowych oraz wskazanie potencjalnych wyzwań jakie wiążą się z tym zagadnieniem w przyszłości.

dr Monika Różalska, *Rozwój czy dobrobyt – o potrzebie pluriwersalności i wykorzystania lokalnych systemów wartości w badaniach i działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju*

Niniejsze wystąpienie konferencyjne jest refleksją nad współczesnymi dyskusjami odnośnie do zrównoważonego rozwoju. Obowiązujące Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) nadal pełnią formę odniesienia dla państw i narodów w kwestii dążeń do podniesienia poziomu warunków życia społeczno-gospodarczego. Jednakże w obliczu współczesnych problemów globalnych, zwłaszcza tych spowodowanych przez pandemię koronawirusa oraz rosyjską agresję na Ukrainę w lutym 2022 roku, ich formuła wydaje się opierać na błędnych założeniach uniwersalności wzrostu gospodarczego, który miał być zarówno siłą napędową jak i wyznacznikiem rozwoju. Tymczasem świat potrzebuje pluriwersalności, a idea rozwoju, mająca swoje źródła w projektach kolonialnych, gruntownego przededefiniowania. Wielobiegunowość w sferze polityczno-ekonomicznej, a także projekty dekolonizacji wiedzy, odstraszenia i depatriarchalizacji stosunków międzyludzkich wymuszają zmianę podejścia także do kwestii rozwoju i jego wspierania. Współczesny rozwój powinien być rozumiany jako dobrobyt oparty na demokratyzacji i decentralizacji gospodarki, poszanowania różnorodności kulturowej, równości społecznej i szacunku dla przyrody.

dr hab. Tomasz Kamiński, prof. UŁ, *Rola miast w zmieniającym się ładzie międzynarodowym*

Kontakty zagraniczne miast, zwane często dyplomacją miast (*city diplomacy*) to szybko rozwijające się zjawisko w stosunkach międzynarodowych, które jest elementem głębokich zmian zachodzących we współczesnym systemie polityki światowej. Zmiany te z jednej strony są powodowane przez procesy globalizacyjne (prowadzące do pogłębiania integracji oraz współpracy międzynarodowej), a z drugiej przez procesy fragmentacji i pluralizacji, przejawiające się przede wszystkim we wzroście znaczenia aktorów niepaństwowych w systemie międzynarodowym. W wystąpieniu chciałbym pokazać główne konsekwencje rosnącej roli miast w systemie międzynarodowym. W oparciu o prowadzone badania w szczególności skupię się na pokazaniu wpływu miast na politykę europejską. Odpowiem na pytanie jakie szanse i zagrożenia związane są z tą rosnącą rolą miast.

mgr Michał Gzik, *Jak międzynarodowa aktywność miast i regionów wpływa na wielopoziomą politykę zagraniczną prowadzoną przez państwa i organizacje międzynarodowe?*

XXI-wieczne zglobalizowane stosunki międzynarodowe charakteryzują się złożoną siecią powiązań pomiędzy ich uczestnikami oraz wielopoziomowością działań wewnątrz i pozapaństwowych. Już nie tylko państwa odpowiadają za działania dyplomatyczne w ramach polityki zagranicznej, ale również np. rządowe i pozarządowe organizacje międzynarodowe, korporacje transnarodowe, ale również władze miast lub regionów. Tym samym współczesny system międzynarodowy może zostać scharakteryzowany poprzez trzy odmienne zjawiska. Jednym z nich jest pogłębiający się proces globalizacji, drugim pluralizm podmiotów stosunków międzynarodowych a trzecim fragmentaryzacja oraz dezintegracja wewnątrzpaństwowa. Te trzy zmienne występujące jednocześnie mają niebagatelny wpływ na kształtowanie się powiązań pomiędzy uczestnikami stosunków międzynarodowych oraz na wykształcenie nowych wzorców współpracy międzynarodowej. Dzięki globalizacji rozumianej, jako integracja oraz współpraca, dyskurs ograniczający stosunki międzynarodowe do barier geograficznych ma coraz większe zastosowanie jedynie w teorii, ale już niekoniecznie w praktyce. Pluralizm podmiotów stosunków międzynarodowych oznacza chociażby możliwość lokalnych bądź regionalnych elit politycznych do kształtowania własnej polityki zagranicznej. Dzięki fragmentaryzacji i dezintegracji wewnątrzpaństwowej zyskała regionalizacja i lokalizm a tradycyjna rola państw narodowych, choć wciąż dominująca, straciła na znaczeniu. Podsumowując, praktyki dyplomatyczne, instytucje i dyskursy nie koncentrują się już tylko na tradycyjnej dyplomacji międzypaństwowej, ale również na paradyplomacji, czyli działaniach międzynarodowych prowadzonych samodzielnie przez władze lokalne i/lub regionalne w celu promowania ich własnych interesów.

Miasta i regiony na całym świecie stają się coraz ważniejszymi aktorami na globalnej scenie politycznej, ponieważ posiadają szerokie kompetencje do prowadzenia polityki zagranicznej. Jednostki subpaństwowe starają się w tej materii naśladować państwa. Podpisują one umowy międzynarodowe z innymi miastami bądź regionami, otwierają zagraniczne placówki, władze subnarodowe wymieniają misje dyplomatyczne oraz chociażby przystępują do międzynarodowych sieci miejskich. Działania te mogą mieć miejsce albo zgodnie z polityką zagraniczną reprezentowaną przez państwo albo wbrew jej założeniom, ponieważ niejednokrotnie interesy władz subnarodowych są rozbieżne z interesami władz na szczeblu centralnym. Zgodność i jedność celów polityki zagranicznej prowadzonej w ramach państwa zależy więc od stopnia jej koordynacji na wielu poziomach rządów. Również i organizacje międzynarodowe dostrzegają istotną rolę regionów. Dla przykładu w kwestii polityki spójności w Unii Europejskiej, coraz większą rolę odgrywa Komitet Regionów.

Wreszcie to miasta i regiony są epicentrum procesów politycznych, gospodarczych, czy społecznych. Na ten przykład to właśnie ukraińskie miasta są najbardziej poszkodowane w wyniku wojny z Rosją i to od postawy władz miejskich w wielu przypadkach zależały dalsze działania wojenne. Również władze miast w państwach sąsiadujących z Ukrainą przyjęły na siebie wyzwania związane z kryzysem uchodźczym, podczas władze na szczeblu centralnym nie były w stanie opracować na czas adekwatnych rozwiązań.

Celem mojego referatu będzie więc przedstawienie roli miast i regionów we współczesnych stosunkach międzynarodowych, posiłkując się przykładami prowadzonych przez nich polityk zagranicznych oraz powiązanych z nią polityk wewnętrznych.

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

dr Justyna Anders-Morawska, *Polityka miejska Unii Europejskiej wobec zmian klimatycznych*

Celem wystąpienia jest przedstawienie wyzwań, możliwości działania i praktyk miast europejskich wobec problemów wynikających ze zmian klimatycznych. Tłem dla rozważań będą ramy, jakie dla władz państwowych i miejskich tworzą Europejska Agenda Miejska, Europejski Zielony Ład i Nowy Europejski Bauhaus, będący próbą połączenia idei zielonej transformacji z rozwojem miast przy uwzględnieniu roli sektora kreatywnego, angażowania interesariuszy oraz zasad zrównoważonego wzrostu. W wystąpieniu zostaną poruszone kwestie wielopoziomowego kształtowania odpowiedzi władz publicznych na globalne ocieplenie w świetle prognozowanego przyspieszenia procesów urbanizacji w skali globalnej. Głównym przedmiotem analizy będzie rozdzwitek między dowodami naukowymi, narracją i praktyką polityczną oraz wpływ tej luki na projektowanie miast zapewniających wysoką jakość życia swoim mieszkańcom.

dr Joanna Ciesielska-Klikowska, *Międzynarodowa współpraca miast niemieckich – case study relacji z miastami w Chinach*

Niemieckie miasta są ważnymi aktorami na międzynarodowej arenie politycznej, gdyż posiadają szerokie kompetencje do prowadzenia polityki zagranicznej, wynikające z systemu federalnego. Dlatego od kilkudziesięciu lat utrzymują żywe kontakty z miastami w Europie, ale coraz częściej szukają możliwości współpracy także z miastami spoza kontynentu. W ciągu ostatnich lat szczególnie dynamicznie rozwijały się kontakty z miastami chińskimi. Dla miast niemieckich ich chińscy partnerzy stali się zarówno kooperantami w zakresie rozwiązań administracyjnych i gospodarczych, ale także coraz częściej współpracownikami w kwestiach edukacyjnych i kulturalnych.

Celem prezentacji będzie przedstawienie powiązań miast niemieckich i chińskich, a następnie odniesienie się do miejsca, które stosunki międzynarodowe prowadzone przez podmioty subpaństwowe znajdują w polityce zagranicznej realizowanej na poziomie federalnym. Punktem wyjścia do analizy jest przedstawienie roli dyplomacji miejskiej, a następnie wyników ankiet przeprowadzonych wśród urzędników reprezentujących niemieckie miasta zamieszkane przez co najmniej 50 tys. mieszkańców. Autorka przedstawi warunki współpracy bilateralnej między miastami, kluczowe obszary współpracy, determinanty sukcesu oraz najczęstsze problemy. W ostatniej części autorka przeanalizuje rolę miast w niemieckiej rzeczywistości politycznej. W ten sposób wskazane zostanie, czy działania wobec chińskich partnerów są skoordynowane z innymi instytucjami na poziomie regionalnym i krajowym.

dr Marcin Frenkel, *Reakcja amerykańskich miast na rosyjską inwazję na Ukrainę*

Wraz z ewolucją światowej gospodarki i powiązanymi z tych przemianami technologicznymi (zwłaszcza w zakresie komunikacji i procesowania danych) wzrasta w globalnej polityce znaczenie podmiotów niepaństwowych. Do tej kategorii uczestników stosunków międzynarodowych zalicza się między innymi korporacje, organizacje pozarządowe oraz samorządy, w tym miasta. Jedną z form współpracy międzynarodowej tych ostatnich jest instytucja miast partnerskich.

Celem proponowanego referatu jest przybliżenie wyników badań dotyczących reakcji amerykańskich miast na wojnę rosyjsko-ukraińską, która rozpoczęła się 24 lutego bieżącego roku. Według danych z kwietnia 2022 r. blisko 100 amerykańskich miast ma podpisane umowy o partnerstwie z miastami rosyjskimi. Jednak jedynie 10% z tych partnerstw zostało w wyniku wojny zerwanych bądź zawieszonych.

Nasuwa się więc pytanie, dlaczego tak mały odsetek miast zdecydował się na tak zdecydowaną reakcję. Na poziomie bardziej szczegółowym badanie to (planowane na lipiec-sierpień br.) ma na celu odpowiedzieć na następujące pytania: jak wojna wpłynęła na amerykańsko-rosyjskie partnerstwa miast, które miasta zerwały bądź zawiesiły współpracę, a które tego nie uczyniły, jakie ewentualnie inne wdrożono rozwiązania, jakie argumenty były podnoszone na rzecz danej decyzji oraz jakie uwarunkowania towarzyszyły danej reakcji (np. nacisk diaspyry ukraińskiej bądź rosyjskiej na władze miasta, charakterystyka powiązań itp.), czy decyzja o utrzymaniu bądź zerwaniu współpracy była przedmiotem medialnej debaty. Badanie zostanie przeprowadzone w oparciu o analizę treści publikowanych zarówno na stronach internetowych amerykańskich miast, jak i w mediach. W celu uzupełnienia otrzymanych w ten sposób informacji zostanie wysłana ankieta do urzędów miejskich, a w wybranych przypadkach będą przeprowadzone również bezpośrednie wywiady z urzędnikami odpowiedzialnymi za współpracę z miastami rosyjskimi. Dzięki zgromadzonym w ten sposób danym, będzie możliwe również znalezienie odpowiedzi na pytanie na ile działania miast są spójne (bądź sprzeczne) z polityką rządu federalnego wobec Rosji w następstwie jej inwazji na Ukrainę.

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

11:30 – 13:30

Panel 2: Zmiana przez konflikt – koniec postzimnowojennego porządku międzynarodowego?

(sala Rady Wydziału)

Moderator: dr hab. Łukasz Donaj, prof. UAM

Cz. 1.:

1. **prof. dr hab. Edward Halizak**, *Zmiana pozimnowojennego porządku międzynarodowego w perspektywie teorii neorealizmu i neoliberalnego instytucjonalizmu*
2. **dr hab. Adrian Tyszkiewicz**, *Geopolityka - przekłety paradygmat?*
3. **prof. dr hab. Mirosław Sułek**, *Globalny układ sił w perspektywie 2050 roku – polaryzacja, stabilność, poziom napięć polityczno-militarnych*
4. **dr hab. Karol Żakowski, prof. UŁ**, *Zmiany w polityce obronnej Japonii*

Cz. 2.:

1. **dr hab. Ryszard Machnikowski, prof. UŁ**, *Sowa Minerwy wylatuje dopiero z zapadającym zmierzchem, czyli o nieoczywistych oczywistościach w polityce Federacji Rosyjskiej i wobec Rosji*
2. **dr Grair Magakian**, *Świat przed nową żelazną kurtyną?*
3. **dr Mateusz Ziętarski**, *Wojna w Ukrainie – wpływ na proces zmian zachodzących w architekturze bezpieczeństwa*
4. **dr hab. Wojciech Grabowski**, *Wpływ rosyjskiej wojny na Ukrainie na politykę zagraniczną państw arabskich Zatoki Perskiej*

WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
i POLITOLOGICZNYCH
Uniwersytet Łódzki

prof. dr hab. Edward Haliżak, *Zmiana pozimnowojennego porządku międzynarodowego w perspektywie teorii neorealizmu i neoliberalnego instytucjonalizmu*

Celem prezentacji jest próba udzielenia odpowiedzi na pytanie która z dwóch teorii głównego nurtu stosunków międzynarodowych ,tj neorealizm i neoliberalny instytucjonalizm bardziej adekwatnie objaśnia zmianę po -zimnowojennego porządku spowodowaną agresją Rosji na Ukrainę.

Punktem wyjścia do analizy będzie hipoteza Johna Mearshaimera o „niespełnionych obietnicach instytucji międzynarodowych” /ang. The False Promise of International Institutions/.

dr hab. Adrian Tyszkiewicz, *Geopolityka - przekłęty paradygmat?*

Natężenie otwartych konfliktów zbrojnych w ostatnich latach (np. Afganistan, Syria, Ukraina, Jemen, Górski Karabach), a także znacząca dla ich charakteru i przebiegu rola światowych potęg (USA, Federacja Rosyjska, ChR, UE) każą dokonać namysłu nad istotą nowoczesnej geopolityki, której faza praktyczna w postaci geostrategii przyczynia się do widocznego wzrostu napięcia w stosunkach międzynarodowych. Zdaje się ono wynikać z ewaluowanego m.in. przez zjawisko populizmu umacniania autorytaryzmu jako modelu uprawiania polityki, dążącego na poziomie kluczowych relacji międzynarodowych do reinterpretacji nie tylko podstawowych zasad porządku międzynarodowego ale i przyjęcia założeń o dominującej roli wzorców kolektywnej cywilizacji. W tym kontekście geopolityka i geostrategia jawią się jako kluczowe instrumentarium wpływające nie tylko na procesy międzynarodowe ale i na świadomość społeczeństw zmierzającą ku pewnej formie regresywnego samoobezwładnienia.

prof. dr hab. Mirosław Sułek, *Globalny układ sił w perspektywie 2050 roku – polaryzacja, stabilność, poziom napięć polityczno-militarnych*

W referacie wychodzę od znanej tezy Raymonda Arona, wg którego "najważniejszą cechą każdego systemu międzynarodowego jest układ sił". W dowolnym układzie sił, który ciągle się zmienia, państwa starają się realizować swoje interesy, mając do dyspozycji określone możliwości (moc, potęgę, potencjał). System międzynarodowy można scharakteryzować w kategoriach polaryzacji (biegunowości), stabilności oraz poziomu napięć polityczno-militarnych. Do tego potrzebne są miary potęgi państw. W referacie zostanie wykorzystany model własny, który będzie podstawą prognozowania przyszłego układu sił w perspektywie 2050 r. Prognozy będą dwójakiego rodzaju. Pierwszy, to prognozy oparte na ekstrapolacji wyników w z dłuższego okresu. Drugi to prognozy wynikające z zastosowania modelu własnego do prognozowanych wielkości cząstkowych. Na podstawie uzyskanych wyników, opisujących układ sił w 2050 r. będzie określony typ systemu międzynarodowego w kategoriach polaryzacji, stabilności i poziomu napięć polityczno-militarnych.

dr hab. Karol Żakowski, prof. UŁ, *Zmiany w polityce obronnej Japonii*

W okresie zimnej wojny Japonia utrzymywała tzw. „doktrynę Yoshidy”, czyli w minimalnym stopniu inwestowała w Siły Samoobrony, utrzymując zdolność odstraszenia dzięki ścisłemu sojuszowi ze Stanami Zjednoczonymi. Nowe zagrożenia zewnętrzne, które pojawiły się w latach 90. XX wieku, skłoniły jednak rząd w Tokio do stopniowego wzmocnienia potencjału obronnego i modyfikacji polityki bezpieczeństwa kraju. Celem referatu będzie przedstawienie dynamiki tego procesu oraz jego reperkusji dla regionalnej równowagi sił. Szczególna uwaga zostanie poświęcona zmianom, jakie zaszły za kadencji premiera Abe Shinzō w latach 2012-2020, takim jak reinterpretacja artykułu 9 konstytucji w celu legalizacji uczestnictwa

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

Japonii w paktach samoobrony kolektywnej, zniesienie ograniczeń w eksporcie technologii militarnej, zwiększenie wydatków na obronność czy pozyskiwanie coraz bardziej ofensywnego sprzętu wojskowego. O ile rewizja polityki bezpieczeństwa była głównie odpowiedzią na rosnącą siłę i asertywność Chin na arenie międzynarodowej, o tyle trudno się spodziewać, by w dłuższej perspektywie Japonia mogła skutecznie równoważyć chińskie wpływy w skali regionalnej i globalnej.

dr hab. Ryszard Machnikowski, prof. UŁ, *Sowa Minerwy wylatuje dopiero z zapadającym zmierzchem, czyli o nieoczywistych oczywistościach w polityce Federacji Rosyjskiej i wobec Rosji*

Zbrojna agresja sił zbrojnych Federacji Rosyjskiej na Ukrainę 24 lutego 2022 r. zmieniła postrzeganie rzeczywistości politycznej w Europie i globalnie, falsyfikując sporą część analiz i prognoz dotyczących zarówno polityki FR jak i polityki wobec FR. W wystąpieniu wskazane zostaną wybrane zmiany w percepcji rzeczywistości politycznej, jak również ich możliwe przyczyny oraz czynniki determinujące owe percepcje.

dr Grair Magakian, *Świat przed nową żelazną kurtyną?*

Nie można postawić jednoznacznego pytania, jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie, ponieważ ta nowa zimna wojna (z nową żelazną kurtyną?) prawdopodobnie dopiero się zacznie po rosyjsko-ukraińskiej wojnie. Więc co najwyżej możemy przeanalizować jak się ukształtuje koncepcja nowej zimnej wojny, jak ona może wyglądać, czy się różni od poprzedniej (1947-1991) itd.?

Jednak niewątpliwie następuje zmiana postzimnowojennego porządku międzynarodowego i nie wygląda ona jak stopniowa ewolucja lecz zaczyna nabierać charakter brutalnej rewolucji. Jej wymownym przykładem jest ww. wynaturzona napaść Rosji (najpierw w 2014 r., potem w 2022) na Ukrainę, co możemy określać nawet jako konflikt między demokratycznym Zachodem, a praktycznie totalitarną Rosją (Wschodem?). Początki tej konfrontacji można dostrzec tuż po bombardowaniach byłej Jugosławii – Operacja Allied Force w 1999 r. (antyamerykańskie i antynatowskie emocje wyrażało 72% Rosjan).

W encyklopedycznym ujęciu konflikt traktujemy jako niezgodność, kontradycję interesów, przekonań, spór itd. Ale warto zwrócić uwagę na konflikt również z perspektywy języka komunikacji, a szczególnie komunikacji między państwem totalitarnym a państwem demokratycznym. W przypadku konfrontacji Zachód – Rosja mamy styczność co najmniej z dwoma płaszczyznami terminologicznymi, wyrażającymi krańcowe podejście do funkcjonowania wartości postzimnowojennego porządku międzynarodowego, które koniecznie zawierają przynajmniej podstawowe wartości demokracji i praw człowieka/obywatela.

Pierwsze to współczesny rosyjski powrót państwowo (ustawowo!) zdefiniowanego pojęcia zagranicznego szpiega czyli pogardzanego zagranicznego agenta ze wszystkimi wynikającymi negatywnymi konsekwencjami dla ww. wartości demokracji i praw człowieka (represje obejmują także rodziny tzw. agentów).

Drugi to tzw. denazyfikacja / denacyfikacja (eliminacja nazistowskiej ideologii) również ze wszystkimi rozszerzeniami i wynikającymi (miękkimi oraz twardymi) skutkami.

Mierzeniem jakości i skuteczności tych „zbawicielskich” działań mogą być np. specjalne ankiety dla mieszkańców „wyzwolonych rosyjskich” (de facto okupowanych ukraińskich) terytoriów z ukrytymi podchwytliwymi pytaniami*: złe odpowiedzi na nie mogą skutkować utratą pracy, środków do życia, miejsca w społeczeństwie, a nawet wieloletnim więzieniem w razie wykrycia próby oszukiwania tych ankiet. Zatem można wnioskować, iż determinantą końca postzimnowojennego porządku jest często rosyjski powrót do sowieckiej terminologii agitacji i propagandy, zgodnie z (świadomymi i podprogowymi) terminami zapożyczonymi z poprzedniego okresu zimnowojennego „porządku” z lat 1947-1991.

Są to terminy dobrze wypróbowane/sprawdzone zarówno w teorii jak i w praktyce, w szczególności z okresu postfaszystowskiego – chodzi o percepcję świata językowego i pozajęzykowego szeregowego Rosjanina, czyli aktora/gracza/uczestnika obecnego przeciwstawiania się postzimnowojennemu porządkowi. Od 1945 r. do teraz tak potężna jest antyfaszystowska propaganda i straszenie Rosjan (także ludzi radzieckich) faszystowskim zagrożeniem (i zgniłym kapitalizmem Zachodu), iż korzystanie z tej terminologii jednoznacznie kojarzy się ze strachem wojny, mordów, gwałtów itd. Zatem, jeżeli informujemy, że ... Rosjanom grozi cokolwiek faszystowskiego lub profaszystowskiego (prawdziwego lub domniemanego nawet na poziomie językowego obrazu świata)** to są oni gotowi na każde poświęcenie byle przeciwdziałać temu, ale już na poziomie pozajęzykowego (realnego/namacalnego) obrazu świata.

* Нр.: Когда празднуется День Победы? / Кто для вас Степан Бандера? / Совершали ли вы когда-либо преступления, связанные с нападениями на носителей русского языка/жителей Донбасса/иностранцев/людей с другим цветом кожи/людей иной национальности.

** Нр.: неонацистами, против русских, нанесения свастики, неонацистским маршам, вермахт и СС, Нацистская зараза, Сталин генералиссимус имеют атрибутику с видоизмененной свастикой itd.

dr Mateusz Ziętarski, *Wojna w Ukrainie – wpływ na proces zmian zachodzących w architekturze bezpieczeństwa*

Wojna, którą obserwujemy od 24 lutego 2022 roku stanowi przyczynek do refleksji nad wyłaniającym się nowym porządkiem światowym. W wystąpieniu przedstawię syntetyczny opis zmian w architekturze bezpieczeństwa, które miały miejsce na przestrzeni wieków. Wojna w Ukrainie sprawia, że jesteśmy świadkami wielkich przeobrażeń.

Spowodowane jest to charakterem wojny, którą należy zakwalifikować jako proxy war. Podczas wystąpienia zostanie przedstawiony opis takiej wojny na przykładzie Ukrainy.

dr hab. Wojciech Grabowski, *Wpływ rosyjskiej wojny na Ukrainie na politykę zagraniczną państw arabskich Zatoki Perskiej*

Wojna na Ukrainie jest formą wojny zastępczej między Rosją i USA. Państwa arabskie Zatoki Perskiej powszechnie uznawane za sojuszników Stanów Zjednoczonych zachowały jednak wstrzemięźliwość w deklarowaniu swojego poparcia dla działań amerykańskich. Co więcej nie zwiększyły wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego po tym, jak Joe Biden wystosował do nich taką prośbę. Już od chwili zwycięstwa wyborczego relacje amerykańsko-arabskie uległy pogorszeniu, co otworzyło szanse dla zbliżenia arabsko-chińskiego. Dodatkowo doszło do konsolidacji reżimów autorytarnych, co jest widoczne w poprawie relacji państw arabskich z Rosją. Ogromnym zagrożeniem pozostają problemy z dostawami żywności na rynki bliskowschodnie oraz eksport zwiększonej ilości ropy i gazu na rynki światowe. Spośród tych niepokojących

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

symptomów bezpieczeństwa twardego i miękkiego dostrzegalne są także bardziej pozytywne przejawy zmian takie jak chwilowa odwilż w relacjach saudyjsko-irańskich czy emiracko-irańskich.

Celem wystąpienia jest ukazanie wpływu rosyjskiej wojny na Ukrainie na zmiany geopolityczne oraz w porządku międzynarodowych w subregionie Zatoki Perskiej. Głównym założeniem wystąpienia jest przekonanie, że wojna na Ukrainie doprowadziła do większej aktywności oraz samodzielności państw arabskich Zatoki Perskiej na arenie międzynarodowej, a także przewartościowania priorytetów oraz kierunków w ich polityce zagranicznej podobnie jak miało to miejsce po wydarzeniach Arabskiej Wiosny w 2011 r.

WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
i POLITOLOGICZNYCH

Uniwersytet Łódzki

11:30 – 13:30

**Panel 3: Państwa i narody w procesie zmiany
(sala 11)**

Moderator: dr hab. Stanisław Kosmyńka, prof. UŁ

Cz. 1.:

1. **prof. dr hab. Konstanty Adam Wojtaszczyk**, *Państwa i narody w procesie integracji europejskiej – nowe problemy i wyzwania*
2. **prof. dr hab. Jacek Wojnicki**, *Ograniczenia i determinanty przemian demokratycznych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej*
3. **dr Piotr Burgoński**, *Przyszłość polityki równościowej i antydyskryminacyjnej w świetle oczekiwań obywateli UE*
4. **mgr Rafał Smoleń**, *Państwa w procesie zmiany a teorie niezmienności konstytucyjnej*
5. **mgr Krzysztof Zarecki**, *Od postsowiezizmu do proeuropeizmu – polityczna przemiana Ukrainy w latach 1991-2022*

Cz. 2.:

1. **mgr Tetyana Maslak**, *Zjednoczeni wspólnymi interesami: perspektywy współpracy gospodarczej między Polską a Ukrainą*
2. **mgr Anzhelika Savchuk-Konarska**, *Dlaczego milczą ukraińscy oligarchowie? Wojna w Ukrainie i media prywatne, przetrwanie biznesu w czasie chaosu*
3. **dr Rafał Jung**, *Ukraiński sport wobec agresji rosyjskiej na Ukrainie – implikacje społeczno-polityczne*
4. **dr Anna Patecka-Frauenfelder**, *Niemcy wobec Ameryki Łacińskiej po inwazji Rosji na Ukrainę. Obszary współpracy, ocena przemian, perspektywy*
5. **dr Michał Stelmach**, *Autokracja w Brazylii i Salwadorze w okresie rządów J. Bolsonaro i N. Bukele*

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

prof. dr hab. Konstanty Adam Wojtaszczyk, *Państwa i narody w procesie integracji europejskiej – nowe problemy i wyzwania*

Integracja europejska odbywa się na różnych płaszczyznach (ekonomicznej, politycznej, prawnej, społecznej, kulturowej) i dotyczy zarówno państw członkowskich jak i narodów - społeczeństw tych państw. Wpływa też na sytuację międzynarodową wywołując zarówno procesy integracji jak i dezintegracji. Cały proces poddawany jest różnorodnym wyzwaniom: kryzysom, modernizacji. Przebieg współczesnych procesów integracyjnych, ich deficyty i problemy nakłania do ciągłego analizowania zachodzących w Europie zjawisk.

prof. dr hab. Jacek Wojnicki, *Ograniczenia i determinanty przemian demokratycznych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej*

1. Przesłanki wewnętrzne i zewnętrzne przemian polityczno-ustrojowych 2.Tradycje demokratycznych instytucji ustrojowych i związki cywilizacyjne z kulturą zachodnią 3. Modele zmian ustrojowych i problem konsolidacji systemów demokratycznych 4.Ograniczenia procesów demokratycznych w państwach ESW 5. Perspektywy na przyszłość i konkluzje.

dr Piotr Burgoński, *Przyszłość polityki równościowej i antydyskryminacyjnej w świetle oczekiwań obywateli UE*

W referacie zostanie podjęty problem możliwych kierunków rozwoju polityki równościowej i antydyskryminacyjnej w Europie. Podstawą do refleksji w tym zakresie będą postulaty sformułowane przez przedstawicieli obywateli UE podczas zakończonej w maju br. "Konferencji w sprawie przyszłości Europy". Zgłoszone podczas tego wydarzenia propozycje odnośnie do polityki równościowej i antydyskryminacyjnej będą analizowane także pod kątem zrozumienia przemian, jakie dokonują się obecnie w świadomości obywateli UE w zakresie postrzeganego i postulowanego kształtu stosunków międzyludzkich, w tym sprawiedliwości społecznej, uznania praw i tożsamości.

mgr Rafał Smoleń, *Państwa w procesie zmiany a teorie niezmienności konstytucyjnej*

Tematyka zmiany i ewentualnej częściowej niezmienności konstytucji w państwie demokratycznym – a więc trybu, granic i kontroli zmiany konstytucji – jest istotna i aktualna w perspektywie zarówno uniwersalnej, jak i lokalnej (polskiej), w obu przypadkach dotykając fundamentów prowadzonych obecnie debat o państwie, prawie i polityce.

Jak zauważa się w nauce prawa konstytucyjnego, pytanie o granice zmiany konstytucji może się wydawać retoryczne. Z jednej strony z pozoru wydaje się przecież, że ustrojodawca, jeżeli tylko dochowa właściwej procedury, może zmienić każde postanowienie swojego najwyższego i podstawowego prawa – w przeciwnym wypadku trudno byłoby twierdzić, że sprawuje on suwerenną władzę.

Zarazem obserwacja rzeczywistości wskazuje, że ustroje państwowe, w mniejszym stopniu same konstytucje, aby przetrwać i zachować swoją społeczną aktualność, użyteczność i atrakcyjność, muszą się nieustannie zmieniać, a demokracja jako ustrój spośród wszystkich chyba najbardziej na ruch społeczny wrażliwy pozostaje w stałej transformacji instytucjonalnej. Z drugiej strony trudno nie zgodzić się z tezą, że taka zmiana konstytucji, która prowadziłaby do pozbawienia jej przymiotu demokratycznej, choć w kategoriach faktycznych oczywiście możliwa (ostatecznie gwarancją dla jakiegokolwiek niezmienności ustroju są nie teksty prawne, ale zgoda polityczna), byłaby prawnie w demokratycznym państwie niedopuszczalna, zgodnie z założeniem, że prawa nie można interpretować i stosować w sposób, który prowadzi do jego samounicestwienia. Doświadczenia międzywojenne, okrucieństwa drugiej wojny światowej i powojenne odrodzenie koncepcji prawnonaturalnych dostarczają w tym zakresie przekonujących dowodów; w praktyce prawa konstytucyjnego już wiele dekad temu postawiono tezę, że konstytucja nie jest paktem samobójców (*Terminiello v. City of Chicago*, 1949, zdanie odrębne sędziego Jacksona). W tym kontekście przedstawiona wyżej teza o demokracji jako ustroju stałej transformacji instytucjonalnej może nabierać właściwego jej znaczenia – konstytucja państwa demokratycznego podlega zmianie, ale tylko w granicach wyznaczonych przez swoją demokratyczną tożsamość i z myślą o zachowaniu tej tożsamości; czego szczególną ilustracją mogłaby być znana włoska fraza: "Se vogliamo che tutto rimanga come è, bisogna che tutto cambi" („Jeśli chcemy, żeby wszystko pozostało po staremu, wszystko musi się zmienić”).

Celem proponowanego wystąpienia będzie szczegółowe rozważenie napięcia między z pozoru przeciwstawnymi potrzebami stabilności i zmienności systemu konstytucyjnego we współczesnym państwie demokratycznym, poprzez analizę formułowanych teorii dotyczących granic zmiany konstytucji. W tym kontekście, odnosząc się do przykładów zwłaszcza Polski i innych krajów Unii Europejskiej, poruszę problem istnienia tak zwanych konstytucyjnych postanowień niezmiennych oraz konstytucyjnych postanowień niedopuszczalnych; odwołam się także do rozwijanej w niektórych państwach europejskich koncepcji tożsamości konstytucyjnej. Podchodząc krytycznie do zasady suwerenności narodu, zastanowię się nad tym, kto lub co sprawuje zwierzchność we współczesnej demokracji konstytucyjnej – czy suwerenem rzeczywiście jest naród (polityczny), czy są nimi wartości, na których zbudowana jest konstytucja, czy może należałoby uznać, że w dzisiejszym zglobalizowanym, policentrycznym i zmediatyzowanym świecie, cechującym się silną prywatyzacją władzy, nie da się wskazać jednego podmiotu suwerenności.

mgr Krzysztof Zarecki, *[Od postsowietyzmu do proeuropeizmu – polityczna przemiana Ukrainy w latach 1991-2022](#)*

W 1991 roku Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich uległ rozpadowi. Kolejne republiki wchodzące w skład Związku Radzieckiego ogłaszały niepodległość - wśród nich była Ukraina. Kraj ten był w kwestii odzyskania niepodległości niezwykle podzielony. Jeszcze w 1991 roku w trakcie referendum w sprawie utrzymania Związku Radzieckiego, aż 70% głosujących opowiedziało się za pozostawieniem Ukrainy w ramach ZSRR. Mimo że kilka miesięcy później większość obywateli zagłosowała ponownie w referendum niepodległościowym za niepodległą Ukrainą to równocześnie na prezydenta wybrany został dotychczasowy przewodniczący Rady Najwyższej Ukraińskiej SRR Łeonid Krawczuk. Z kolei w 1994 roku na prezydenta wybrany został powiązany z postkomunistycznym betonem partyjnym Łeonid Kuczma. Na podstawie tych i

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

podobnych zdarzeń można było dojść do wniosku, że Ukraina jest krajem silnie i bezsprzecznie politycznie związanym z blokiem postsowieckim tym samym jest ona pozbawiona aspiracji zbliżenia z Zachodem (głównie utożsamianym w tym przypadku z Unią Europejską). Sytuacja zaczęła się zmieniać w 2004 roku kiedy po sfałszowanej przez władzę drugiej turze wyborów wskutek ogromnej fali protestów społecznych tzw. Pomarańczowej Rewolucji udało się wymusić powtórzenie wyborów zakończone zwycięstwem prozachodniego kandydata Wiktora Juszczenki. Juszczenko w walce o reelekcję w 2010 roku przegrał starcie z prorosyjskim kandydatem Wiktozem Janukowiczem, który pokonał również nową liderkę opozycji Julię Timoszenko i w rezultacie został wybrany na prezydenta. Jednak proeuropejski kurs społeczeństwa nie mógł zostać już zastopowany. Janukowicz nie kończy swojej kadencji gdyż w 2014 roku traci władzę wskutek kolejnej rewolucji tzw. Euromajdanu (lub Rewolucji Godności) po tym jak odmawia ratyfikowania umowy stowarzyszeniowej z Unią Europejską. W przyspieszonych wyborach wygrywa proeuropejski, patriotycznie nastawiony Petro Poroszenko. W tym samym roku Rosja dokonuje nielegalnej aneksji półwyspu krymskiego, oraz organizuje ruchy separatystyczne na wschodzie Ukrainy w obwodach ługańskim i donieckim co ostatecznie prowadzi do wybuchu wojny w Donbasie. Oba te wydarzenia niszczą dotychczas budowaną przez postsowieckie ekipy rządzące pozytywne relacje z Rosją. Prezydentura Petro Poroszenki naznaczona jest coraz większym zbliżeniem z Zachodem i promowaniem postaw patriotycznych w społeczeństwie. Po pierwszej kadencji Poroszenko przegrywa jednak kolejne wybory z Wołodymirem Zełeńskim. Zełeński mimo pierwotnych obaw nie schodzi z prozachodniego i patriotycznego kierunku. Braku możliwości legalnego demokratycznego powrotu prorosyjskiej elity do władzy kończy się pełnowymiarową inwazją Rosji na Ukrainę w 2022 roku.

W swoim wystąpieniu pragnę zaprezentować drogę państwa i społeczeństwa ukraińskiego od podzielonego społeczeństwa postkomunistycznego do zjednoczonego patriotycznego społeczeństwa proeuropejskiego. W oparciu o chronologię wydarzeń politycznych na Ukrainie od momentu odzyskania niepodległości w 1991 roku do wybuchu wojny w 2022 roku przedstawiona zostanie zmiana politycznych aspiracji władz i społeczeństwa ukraińskiego. Przedstawione zostaną zmiany cywilizacyjne wewnątrz Ukrainy i jej odejście od postsowieckiej mentalności skupionej wokół autorytaryzmu politycznego i zbliżenia z Rosją na rzecz postawy proeuropejskiej, której celem jest demokratyczne państwo szukające miejsca Ukrainy w strukturach Unii Europejskiej i Sojuszu Północnoatlantyckiego.

mgr Tetyana Maslak, *Zjednoczeni wspólnymi interesami: perspektywy współpracy gospodarczej między Polską a Ukrainą*

Według wyników z 2021 r. ukraińskie startupy przyciągnęły inwestycje venture o wartości 779,6 mln USD — o 46% więcej niż w 2020 r. W 2021 r. ukraiński rynek *venture capital* zasilił się sześcioma nowymi graczami. Współpraca polsko-ukraińska budowana jest na nowych fundamentach kierunku europejsko-atlantycznego. Rzeczpospolita Polska nie tylko pozytywnie odniosła się do chęci Ukrainy bycia w Europie, ale także wyciągnęła pomocną dłoń w trudnych czasach kryzysu, co jest szczególnie widoczne w sferze gospodarczej. Zjednoczenie Ukrainy i Polski w klaster gospodarczy już się rozpoczęło i trwa na różnych poziomach: od rządowego po lokalny. Przede wszystkim taka unia przyczyni się do zacieśnienia stosunków pomiędzy sąsiadującymi krajami, złączonymi wspólnymi interesami, a także przyspieszy ożywienie gospodarcze Ukrainy poprzez realizację konkretnych projektów w różnych dziedzinach, które są obecnie ważne i obiecujące dla obu państw.

Військова агресія Росії проти України зруйнувала всю систему європейської та світової безпеки. Саме тому відносини між Польщею та Україною набувають особливого значення. Щира допомога надана українцям польським Урядом, народом Польщі відкриває нову сторінку у багатовіковій спільній історії двох країн.

Від початку конфлікту Польща стала важливим партнером для надання Україні міжнародної підтримки, включаючи гуманітарну, матеріальну та військову допомогу.

За підрахунками польського державного аналітичного центру, витрати влади та громадян Польщі на підтримку українських біженців цього року перевищать 25 мільярдів злотих (5,3 мільярда доларів), що становить майже 1% ВВП країни. За перші три місяці війни поляки витратили 10 мільярдів злотих на допомогу Україні [1].

За даними польського уряду, Польща виділила близько 15,9 млрд злотих на соціальні виплати, охорону здоров'я та освіту для біженців.

З початку російського вторгнення в Україну у Польщі оселилися понад 2 млн. українців. Їх підтримала не лише влада, а й масово громадяни, багато з яких прийняли біженців у своїх домівках.

Сьогодні ставить нові виклики у визначенні основних пріоритетних точок соціально-економічної співпраці з урахуванням національних інтересів та стратегічних орієнтирів обох країн.

Ключову роль у співпраці країн має відігравати економічна складова.

І в цьому питанні досвід Польщі є дуже корисним для України, адже поляки з точки зору економічної організації – ментальність, організації праці- найбільш близькі до українців. При цьому у Польщі є сталий напрацьований досвід з організації індустріальних парків, промислових хабів, парків розвитку, систем оподаткування, стимулювання розвитку територіальних громад. Це дасть можливість Україні використовувати польський досвід для приведення власного законодавства та умов ведення бізнесу до стандартів Європейського Союзу.

Усвідомлюючи ключове значення економічних факторів у процесі наближення країн Центральної та Східної Європи до європейських стандартів, Україна і Республіка Польща домовилися поглиблювати економічне співробітництво а також прийняли низку важливих заяв.

Це зокрема:

- Декларація щодо питань розвитку українських громад, як невід'ємної складової плану відновлення. Нам стане в пригоді досвід Польщі щодо впровадження європейських практик та ефективного використання європейських фондів на шляху до повноцінного членства в ЄС;

-Меморандум про створення спільної польсько-української комісії з налагодження кооперації між підприємствами обох країн. Ця комісія підготує рекомендації щодо формату створення українсько-польського спільного підприємства з виготовлення зброї та військової техніки;

- Декларація щодо максимально тісної взаємодії на рівні прикордонних служб та Меморандум про співпрацю між міністерствами енергетики України та Польщі щодо посилення кооперації у сфері енергетики. Наші країни погодилися щодо необхідності збільшення транскордонної торгівлі електроенергією та відновлення лінії електропередач Хмельницька АЕС — Жешув. Для України це вкрай важливий проект, який відкриє додаткові можливості експорту української електроенергії в Європу;

- Меморандум про співробітництво в питаннях боротьби зі змінами клімату, відповідального видобутку корисних копалин, відновлення природних ресурсів, а також захисту лісів і всього довкілля;

-Меморандум щодо співпраці в питаннях національної пам'яті, що дозволить в умовах плідного діалогу вирішити всі питання, пов'язані з минулим наших країн [2].

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

Підписані документи свідчать, що перспективи для співпраці є широкими й взаємовигідними. Об'єднання України й Польщі в економічний кластер уже почалося і триває на різних рівнях: від урядового до локального.

Ефективність співпраці двох країн підтверджена і в матеріалах за підсумками міжурядових консультацій України і Польщі у Києві 1 червня 2022 року. Виділимо найголовніші:

- Польська сторона підтвердила свою міцну підтримку перспективи членства України в Європейському Союзі і Північноатлантичному Альянсі, що відповідає вільному демократичному вибору українського народу;
- відзначили обопільну зацікавленість у розвитку співпраці у рамках регіональних форматів та ініціатив, у тому числі «Люблінського трикутника» та польсько-українсько-британського формату;
- підтвердили готовність до активної взаємодії у відбудові України у повоєнний період. Польща зосередить свої зусилля з відбудови на Харківській області;
- визначили пріоритети українсько-польського співробітництва з двостороннього порядку денного, зокрема у військово-технічній (гарантує, серед іншого, проведення базового авіаційного курсу з підготовки 60 українських кандидатів у льотчики), оборонно-промисловій, торговельно-економічній, у різних технологічних галузях, енергетичній та інших сферах, у тому числі шляхом реалізації спільних дво- та багатосторонніх проектів;
- відзначили необхідність поглиблення співпраці у сфері кібербезпеки, цифровізації, протидії дезінформації та різного виду гібридних загроз;
- відзначили необхідність співпраці щодо пом'якшення ризиків для регіональної та глобальної продовольчої безпеки; Польща підтвердила свою відданість швидкому виконанню Меморандуму про взаєморозуміння щодо посилення співпраці в залізничному секторі, підписаного 23 квітня 2022 року, для підтримки українського експорту продовольчих товарів та наголосила на своїй готовності підтримувати сільськогосподарські виробничі потужності України з метою максимального збору врожаїв у наступному сезоні; Україна підтвердила свою готовність надати всю інформацію, необхідну для реалізації такої підтримки;
- наголосили на важливості тимчасового призупинення імпорتنих мит на весь український експорт до Європейського Союзу. Українська сторона погодилася не вводити жодних обмежувальних заходів щодо імпорту з Польщі та зобов'язалася співпрацювати з польською стороною щодо зняття існуючих обмежень на імпорт товарів з Польщі в Україну, у тому числі сільськогосподарської продукції [3].

Зрозуміло, що великі проекти фінансуватися і втілюватися під час війни не будуть, але вже сьогодні є можливості для реалізації проектів принаймні, для малого бізнесу на кордоні між Україною і Польщею.

Вони, пов'язані насамперед з агропродуктами, харчовою промисловістю, адже двері до Європи для України також прочиняються через Польщу. Тому всі торгові або виробничі можливості, більш вірогідно, можуть бути реалізовані на рівні малого і середнього українського й польського бізнесу, ніж з іншими країнами Євросоюзу.

Наразі перспективними, на нашу думку, є проекти, які дають можливість експортувати продукти миттєво до Польщі чи знаходяться в західних областях України. Польщу буде цікавити в цьому сенсі або внутрішній ринок, або Україна як вікно для експортування цих проектів далі в Європу.

Перспективними видаються і експортно орієнтовані проекти, які можна релокувати повністю або частково в Польщу. Наприклад, операційна складова буде знаходитися в Україні, а виробнича – на території Польщі. Безперечно, буде попит на проекти, пов'язані з виробництвом і продажем будівельних матеріалів. Для цього в Польщі є і технології, і можливості, які сьогодні потрібні Україні. Саме в контексті відбудови, коли ці проекти будуть працювати й матимуть експортний потенціал будівельних матеріалів до Польщі або через Польщу до Європи.

Крім того, очікується збільшення транскордонної торгівлі електроенергією, що дає можливість експорту української електроенергії в Європу та участі України в європейських енергетичних проектах.

Для України дуже важливо залучити польських інвесторів до спільних проектів, щоб показати світу, що є можливості для їх реалізації уже зараз, ще до закінчення війни. З-поміж іншого, це спільне інвестування проектів, ініційованих приватним сектором в Україні.

Війна далека від завершення, але вже сьогодні вкрай важливо говорити про відбудову України.

750 мільярдів доларів. Саме такою сумою оцінюється план відновлення України, який 4 липня український уряд презентував у швейцарському місті Лугано. План відновлення України передбачає три етапи:

1. Сійкість. Це заходи з відновлення найважливіших об'єктів критичної інфраструктури до кінця 2022 року., розмінування 5% території країни, підготовка енергосистеми до зимового періоду та накопичення газу, страхування інвестицій від воєнних ризиків, початок будівництва вантажного коридору до литовської Клайпеди через Польщу, ремонт 20 тис та будівництво 100 тис будинків, підтримка бізнесу з фокусом на малий і середній. За розрахунками фахівців у 2022 році в межах українського "плану Маршалла" необхідно залучити 60-65 млрд дол і ще 15-20 млрд дол – на безпеку та оборону.

2. Відбудова – 2023-2025 роки.

Цей етап передбачає відновлення зруйнованої інфраструктури та будівництво нової відповідно до європейських стандартів.

На цьому етапі передбачається реалізувати більшість проектів: 580 з 850. За розрахунками авторів плану, мова йде про 300 млрд. дол.

3. Модернізація – 2026-2032 роки, передбачає заходи для вступу України до ЄС. Потреба у фінансуванні перевищить 400 млрд дол. Значну частину з них розраховують отримати від приватних інвесторів.

Кошти на відбудову України планують отримувати з різних джерел. Пріоритетним джерелом мають стати російські репарації і заморожені активи країни-агресора та її олігархів.

Додатковим джерелом надходження коштів може бути запровадження міжнародного механізму компенсації, наприклад шляхом введення через такі міжнародні інституції, як ООН спеціального мита для товарів та послуг країни-агресора за рахунок якого частку доходу 20%-30% від їх міжнародного експорту перераховувати до спеціального фонду відновлення країни протягом наступних 10-12 років. Україна має очолити реконструкцію країни та координувати її, визначаючи пріоритети та ключові проекти [4].

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-07-27/poland-will-spend-1-of-gdp-to-aid-ukraine-refugees-study-shows?>

2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3497552-ukraina-ta-polsa-vtiluvatimut-spilni-proekti-v-energetici-ta-rozvivatimut-regioni.html>

3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://biz.ligazakon.net/news/211618_ukrana-ta-polshcha-prodovzhuyut-posilyuvati-spvrobnitstvo-priynyato-splnu-zayavu

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://biz.liga.net/ua/ekonomika/all/article/deklaratsiya-lugano-pravitelstvo-predstavilo-plan-po-vosstanovleniyu-ukrainy-na-750-mlrd>

mgr Anzhelika Savchuk-Konarska, *Dlaczego milczą ukraińscy oligarchowie? Wojna w Ukrainie i media prywatne, przetrwanie biznesu w czasie chaosu*

24 luty 2022 podzielił ukraińską historię polityczną na przed i po. Krajowi politycy i eksperci zadeklarowali że nigdy nie będzie jak wcześniej, natomiast prezydent i jego najbliższe otoczenie sprawili że Ukraina otrzymała wsparcie zagranicznych polityków i organizacji. Ukraina jako młode państwo od lat 90 ch doświadczyła niejedną rewolucję, od 2014 roku doświadcza wojnę na wschodzie, w roku 2022 putin kontynuował wojnę z niewyobrażalną dotychczas brutalności wciągając w nią całe państwo ukraińskie. We wszystkich demokratycznych rewolucjach oligarchowie jako kluczowi gracze ukraińskiej ekonomii wspierali państwo. Po wybuchu wojny tylko nieliczni wypowiedzieli się na temat putina i rosj. Ludzi biznesu są kluczowymi właścicielami mediów Ukraińskie media od początku wojny zaczęły działać wspólnie na ogólnoukraińskim maratonie Jedne wiadomości. mimo to oligarchowie milczą już cztery miesiące milczą o wojnie, nie wszyscy wyznali rosje agresorem, a putina wojennym zbrodniarzem. Celem przedstawionego artykułu jest zaprezentowanie ukraińskiego biznesu medialnego wraz z przedstawieniem ogólnego wizerunku mediów prywatnych przed i po wojnie, wpływu wojny na media Główne zadanie stanowią doprecyzowanie własności mediów wraz z nagłośnieniem procesu tworzenia biznesu medialnego tym samym tworzą przedstawionego celu. Zadania postawione przede mną stanowią wyzwanie dla badacza, polegają na żeby dostrzeżeniu wpływ wojny na biznes, który od lat był i pozostaje kluczowym elementem wpływu klanów w polityce, mediach i społeczeństwie. Czy milczenie oligarchów będzie skutkować na rozwoju biznesu i czy media prywatne nie tracą swojej popularności przez ciszę ze strony właścicieli. Odpowiedzi na te oraz inne pytania postaram się udzielić pod czas wygłoszenie referatu.

Słowa kluczowe: biznes medialny, grupy medialne, klany medialne, oligarchowie, Ukraina, wojna.

dr Anna Patecka-Frauenfelder, *Niemcy wobec Ameryki Łacińskiej po inwazji Rosji na Ukrainę. Obszary współpracy, ocena przemian, perspektywy*

Inwazja Rosji na Ukrainę jest konfliktem o globalnym znaczeniu. W związku z działaniami Europy w celu ograniczenia importów surowców energetycznych z Rosji poszukiwane są nowe źródła zaopatrzenia. Analiza takich źródeł, jak deklaracje, komunikaty, raporty, materiały prasowe oraz materiały z debat parlamentarnych czy ekspertyzy specjalistów dostarczą odpowiedzi na pytania o potencjał Ameryki Łacińskiej jako nowego partnera energetycznego Europy oraz perspektywy relacji niemiecko-latynoamerykańskich w tym zakresie.

Zebrany materiał pozwoli na wskazanie sposobów prowadzenia polityki Niemiec wobec krajów Ameryki Łacińskiej. Przebadane zostaną potencjalne przyczyny, z jakimi krajami i w jakich obszarach współpraca jest prawdopodobna, a w jakich ciężka bądź niemożliwa w realizacji. Dopełnieniem tematu będzie próba odpowiedzi na pytanie, na ile Niemcy oraz ich społeczeństwo są świadome możliwości bądź zagrożeń wynikających z relacji z obszarem latynoamerykańskim.

dr Michał Stelmach, *Autokracja w Brazylii i Salwadorze w okresie rządów J. Bolsonaro i N. Bukele*

Wybory prezydenckie w Brazylii w 2018 r. i w Salwadorze w 2019 r. wygrali dość niespodziewanie J. Bolsonaro i N. Bukele, politycy stojący na czele nowych antyestablishmentowych sił politycznych. Kandydaci wykorzystali rozczarowanie obywateli stylem i efektywnością rządzenia tradycyjnych partii politycznych (ARENA i FMLN w Salwadorze oraz lewicy w Brazylii), które nie były w stanie rozwiązać największych problemów, tj. nierówności społecznych, korupcji i przestępczości. Po objęciu urzędu J. Bolsonaro oraz N. Bukele rozpoczęli proces konsolidacji władzy, zaburzając trójpodział władzy i mechanizmy kontroli w brazylijskiej i salwadorskiej demokracji. Sposobem sprawowania władzy, który charakteryzuje się odrzuceniem demokratycznych reguł gry, pomijaniem instytucji przedstawicielskich, wykorzystywaniem mediów społecznościowych (Twitter, Facebook) w celach propagandowych, a także oparciem się na siłach zbrojnych i rządzeniem "twardą ręką", jak również zastraszaniem przeciwników politycznych i instytucji demokratycznych (np. sądów i parlamentów), przypominają autokratów latynoamerykańskich z lat 90. XX w. i pierwszej dekady XXI wieku (np. Alberto Fujimoriego z Peru, Hugo Chaveza z Wenezueli) i wpisują się w dobrze znany model autorytarnych zachowań przywódców. Antydemokratyczne posunięcia prezydentów i łamanie praw człowieka w kontekście walki z przestępczością i pandemią zyskują akceptację społeczeństwa, zwłaszcza w Salwadorze, którego prezydent po trzech latach rządów cieszy się największym spośród wszystkich prezydentów regionu Ameryki Łacińskiej zaufaniem obywateli na poziomie 86%.

Celem referatu jest analiza fenomenu i specyfiki rządów J. Bolsonaro w Brazylii i Nayiba Bukele w Salwadorze oraz ocena stanu demokracji brazylijskiej i salwadorskiej. W pierwszej części wystąpienia przedstawione zostaną uwarunkowania sukcesu wyborczego J. Bolsonaro i N. Bukele. Autor skupi się na kryzysie demokracji w Brazylii i Salwadorze oraz przebiegu kampanii wyborczej. W drugiej części analizie poddany zostanie sposób sprawowania władzy i autorytarne praktyki prezydentów. Autor skoncentruje się na populizmie i militarystyce.

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

11:30 – 13:30

Panel 4: „Świat kończy się jękiem”: obrazy końca, klimat, katastrofy
(sala 112)

Moderator: prof. dr hab. Krystyna Kujawińska-Courtney

Cz. 1.:

1. **prof. dr hab. Krystyna Kujawińska-Courtney, dr Wiesław Oleksy**, *Wprowadzenie do dyskusji*
2. **prof. dr hab. Andrzej Wicher**, *Upadek Gondolinu – temat upadku u J.R.R.Tolkiena jako odbicie zachodniej tradycji katastroficznej*
3. **dr hab. Edyta B. Pietrzak, prof. PŁ**, *Społeczeństwo obywatelskie w dobie antropocenu*
4. **prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytko**, *Paryskie murale jako odzwierciedlenie klimatu katastrofy i niepewności*

Cz. 2.:

1. **dr hab. Maria Łukowska, prof. UŁ**, *Upadek Europy w koncepcji katastrofizmu fizjologicznego Zuzanny Ginczanki (1917-1944)*
2. **dr Anna Kowalcze-Pawlik**, *Szekspir postapokaliptyczny: scenariusze końca w Burzy Garbaczewskiego, Kaczmarka i Jarzyny*
3. **dr Monika Sosnowska**, *Oto chwila (króla) Leara: katastroficzny potencjał Szekspirowskiej tragedii dla antropocenu*
4. **dr Grzegorz Zinkiewicz**, *Katastrofa w tradycji skandynawskiej na podstawie wybranych utworów Henrika Ibsena i Ingmara Bergmana*

WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
i POLITOLOGICZNYCH
Uniwersytet Łódzki

prof. dr hab. Andrzej Wicher, *Upadek Gondolinu – temat upadku u J.R.R.Tolkiena jako odbicie zachodniej tradycji katastroficznej*

Gondolin jest miastem elfów, które miało uniknąć złego losu, bo zostało starannie ukryte przed nieprzyjacielem. Jednak jego upadek jest już zapisany w prorocत्वach. Nawet ci, którzy mogli miasto uratować mieli wielkie problemy z jego odnalezieniem. Gdy w końcu im się to udaje, ich głos nie zostaje wysłuchany. Gondolin upada w wyniku zdrady, jego król ginie, lecz garstce uciekinierów udaje się uratować wspomnienie o tym mieście. Ta fikcyjna historia może być potraktowana jako złożona metafora mogąca poruszyć wiele strun we współczesnym umyśle, w którym temat końca cywilizacji staje się coraz bardziej aktualny. Upadek Gondolinu, stanowiący główny przedmiot post-Tolkienowskiej publikacji przygotowanej przez Christophera Tolkiena z roku 2018, zawiera też wiele aluzji do tematu upadku Troi oraz upadku Atlantydy, mających swoje reperkusje w starożytności, w średniowieczu i w Renesansie.

dr hab. Edyta B. Pietrzak, prof. PŁ, *Spółczesność obywatelskie w dobie antropocenu*

Antropocen to epoka człowieka, ingerowanie w procesy kierujące geologiczną ewolucją planety. Zmiany klimatyczne i utrata bioróżnorodności sprawiły, że świat dotąd znany i rozumiany przestał być rozpoznawalny. Za sprawą demokratyzacji ryzyka staliśmy się światową wspólnotą niebezpieczeństw, której samopoczucie determinowane jest przez lęk. Stan ten wiąże się z pytaniami o sprawczość i odpowiedzialność człowieka, a w związku z tym i o sposoby reakcji na ten stan, takie jak: zaprzeczanie i negowanie, apatia i nihilizm czy transformacja społeczeństwa i podjęcie namysłu nad końcem świata, jaki znaleźliśmy oraz nad światem przyszłości. Jaką rolę ma w nim do odegrania społeczeństwo obywatelskie?

Wystąpienie podejmuje zagadnienie społeczno-politycznych kontekstów antropocenu w odniesieniu do teorii społeczeństwa obywatelskiego, globalnych ryzyk oraz raportów World Economic Forum.

prof. dr hab. Maria Marczewska-Rytko, *Paryskie murale jako odzwierciedlenie klimatu katastrofy i niepewności*

Prezentacja będzie stanowiła część wyników badań prowadzonych w ramach stypendium rządu francuskiego w Paryżu w maju 2022 roku. Murale są traktowane jako część debaty publicznej, obejmującej istotne kwestie społeczne i polityczne. Pojęcie katastrofy jest postrzegane w sposób szeroki i dotyczy bardzo różnych sfer naszego funkcjonowania. Klimat niepewności odnosi się zarówno do takich aspektów rzeczywistości jak pandemia Covid 19 czy agresja Rosji na Ukrainę, jak i ich krótko i długofalowych następstw. Analiza wybranych murali będzie prowadzona na kilku płaszczyznach: politycznej (przede wszystkim agresja Rosji na Ukrainę, pokoju, wolności), społecznej (gender, nierówności społeczne), ekologicznej (dewastacja środowiska).

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

dr hab. Maria Łukowska, prof. UŁ, *Upadek Europy w koncepcji katastrofizmu fizjologicznego Zuzanny Ginczanki (1917-1944)*

Zuzanna Ginczanka, poetka dwudziestolecia międzywojennego i okresu okupacji wyrosła w tradycji wielokulturowego miasta Równe na kresach Rzeczypospolitej. Pochodząca z rosyjskojęzycznej rodziny wybrała język polski jako język poezji wywodzący się z kręgów Skamandra, język Tuwima i Leśmiana. Początkowa radosna twórczość poetycka ustąpiła miejsca katastroficznym, wręcz naturalistycznym wizjom przyszłości pod wpływem czynników politycznych, społecznych i ekonomicznych nękających Europę. Podobnie jak katastroficzni prozaicy dwudziestolecia i okupacji upatrywała upadku Europy którą znała i ceniła i była świadkiem jej upadku. Zachwyty ustąpił miejsca przerażeniu i oczekiwaniu końca cywilizacji Zachodu. Jej tragiczna śmierć w nieznanych okolicznościach powtarza dramat Brunona Szulca. Spuścizna poetycka plasuje ją w gronie czołowych twórców katastroficznych podobnie do B. Szulca, S.I. Witkiewicza, J. Czechowicza, Cz. Miłosza.

dr Grzegorz Zinkiewicz, *Katastrofa w tradycji skandynawskiej na podstawie wybranych utworów Henrika Ibsena i Ingmara Bergmana*

Niniejszy referat podejmuje temat katastrofy w tetrze i kinie skandynawskim na przykładzie twórczości dwóch artystów światowego formatu wywodzących się z tego obszaru, Henryka Ibsena i Ingmara Bergmana. Pomimo różnic zarówno w medium jak i czasie działalności można doszukać się u obu podobieństw w ujęciu katastrofy, co związane jest ze specyfiką sztuki skandynawskiej, a w szerszym znaczeniu kultury narodów północy. Dokonuje się rozróżnienia pomiędzy katastrofą a osadzoną w kulturze antycznej tragedią, co ma wpływ na strukturę dzieła, typ postaci i świat przedstawiony. Argumentacja opiera się o wyjaśnienie i zastosowanie dwóch zbliżonych terminów: greckiego fatum i germańskich doom/dom/domaz oraz wyrd/wurdiz, części mythosu osadzonego w wierzeniach pogańskiej północy. To właśnie intuicyjne przecucie zbliżającej się katastrofy determinuje twórczość obu artystów i ich filozofię życiową.

WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
i POLITOLOGICZNYCH

Uniwersytet Łódzki

14:30 – 16:15

**Panel 5: Nowe wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa
(sala 11)**

Moderator: dr hab. Ryszard Machnikowski, prof. UŁ

Cz. 1.:

1. **prof. dr hab. Marek Pietraś**, *Bezpieczeństwo zdrowotne jako wymiar bezpieczeństwa międzynarodowego*
2. **dr Robert Czulda**, *„Wojna kognitywna” – nowy instrument agresji na państwo?*
3. **dr hab. Michał Kobierecki, prof. UŁ, dr Anna Kobierecka**, *„Nowa zimna wojna”? Międzynarodowy sport po rosyjskiej inwazji na Ukrainę*
4. **mgr Dominika Trojanowska**, *NATO a koniec postzimnowojennego porządku bezpieczeństwa w Europie*

Cz. 2.:

1. **dr hab. Wojciech Kotowicz**, *Obwód kaliningradzki na mapie Europy w warunkach wojny na Ukrainie*
2. **dr Konrad Słowiński**, *W służbie imperializmu. Współczesna rosyjska polityka historyczna i jej wpływ na relacje polsko-rosyjskie*
3. **dr hab. Magdalena Żakowska**, *Przyszłość „rosyjskiego świata” w optyce politologów kremlowskich i koncepcji „soft power” Josepha Nye’a*
4. **mgr Waldemar Mańkowski**, *Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w latach 2020-2021 jako element polityki zdrowotnej państwa w okresie pandemii Covid-19. Ewolucja najważniejszej instytucji w sferze zdrowia publicznego*

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

prof. dr hab. Marek Pietraś, *Bezpieczeństwo zdrowotne jako wymiar bezpieczeństwa międzynarodowego*

Bezpieczeństwo zdrowotne jest wymiarem bezpieczeństwa międzynarodowego, skutkiem sekurytyzacji jego zagrożeń. W referacie proponowane jest zaliczenie bezpieczeństwa zdrowotnego do drugiej generacji (pierwsza to te proponowane przez szkołę kopenhaską) niewojskowych wymiarów bezpieczeństwa. Celem jest analiza specyfiki, swoistej autonomizacji bezpieczeństwa zdrowotnego w odniesieniu do czterech elementów jego analizy: 1) uwarunkowań z uwzględnieniem jego zagrożeń; 2) sekurytyzacji tych zagrożeń; 3) określenia podmiotu odniesienia; 4) zapewniania bezpieczeństwa zdrowotnego. Proponowane jest skoncentrowanie się na strukturze zjawiska i strukturze każdego z jego elementów.

dr Robert Czulda, *„Wojna kognitywna” – nowy instrument agresji na państwo?*

Celem niniejszej prezentacji jest omówienie koncepcji działań, które w odniesieniu do Chin określa się mianem „wojny kognitywnej” lub też „miękkiej wojny”. Niezależnie od preferowanego terminu, mowa jest o prowadzeniu skoordynowanych działań na obszarze nieprzyjaciela - bez użycia siły militarnej, lecz za sprawą środków niemilitarnych – dezinformacji, sztuki, kultury, czy też muzyki. W takim przypadku areną „bitwy” stają się nieświadome i niezdolne do obrony społeczeństwa państwa-ofiary. Punktem wyjścia jest stwierdzenie Mao Ze-donga, który powiedział, iż „aby obalić jakąś władzę polityczną, należy zacząć od przygotowania opinii publicznej i od pracy ideologicznej”. Chociaż od wypowiedzenia tych słów minęło wiele dekad, a świat zmienił się pod względem zarówno politycznych, gospodarczym jak i przede wszystkim technologicznym, to pozostają one nadal aktualne, stanowiąc jednocześnie złowrogą zapowiedź tego, co najprawdopodobniej czeka nas w przyszłości.

dr hab. Michał Kobierecki, prof. UŁ, dr Anna Kobierecka, *„Nowa zimna wojna”? Międzynarodowy sport po rosyjskiej inwazji na Ukrainę*

Rosyjska inwazja na Ukrainę 24 lutego 2022 roku wywołała wiele międzynarodowych reakcji, w tym sankcje nakładane przez wiele państw i organizacji międzynarodowych. Globalne nawoływanie do izolacji Rosji i współpracującej z nią Białorusi objęło także świat sportu. Międzynarodowe Organizacje Sportowe stały się przedmiotem narastającej presji ze strony różnych interesariuszy. Celem badania jest zaobserwowanie ciągu zdarzeń prowadzącego do wykluczenia rosyjskich i białoruskich sportowców z międzynarodowej rywalizacji sportowej oraz przeanalizowanie biorąc pod uwagę perspektywę czynnikową i czasową. Badanie skupione jest na zewnętrznych naciskach wywieranych na międzynarodowe organizacje sportowe.

Przy wykorzystaniu Multiple Streams Framework podjęta została próba wyjaśnienia procesów decyzyjnych odnośnie wykluczenia sportowców z Rosji i Białorusi przez trzy wybrane organizacje sportowe: FIFA, UEFA i IPC. Wydarzenia te zostaną przedyskutowane w kontekście ostatnich zmian w podejściu organizacji sportowych do związków między sportem a polityką. Podjęta zostanie ponadto próba prognozowania przyszłości polityczności sportu.

mgr Dominika Trojanowska, *[NATO a koniec postzimnowojennego porządku bezpieczeństwa w Europie](#)*

Kryzys w Gruzji oraz na Ukrainie unaocznili, że środowisko bezpieczeństwa w Europie nie może być już postrzegane jako stabilne i pozbawione zagrożeń. Sytuacja ta stała się sprawdzianem dla całego Sojuszu Północnoatlantyckiego, który musi opracować kompleksową i długoterminową strategię wobec Federacji Rosyjskiej, opartą na jedności, odstraszaniu i odporności. Głównym celem niniejszego wystąpienia jest analiza działalności NATO w stosunku do pojawiających się zagrożeń w erze postzimnowojennej w Europie. Należy przyrzeć się konkretnym ruchom wykonywanym przez Sojusz oraz określić jego stanowisko w stosunku do występujących wyzwań i zagrożeń.

dr hab. Wojciech Kotowicz, *[Obwód kaliningradzki na mapie Europy w warunkach wojny na Ukrainie](#)*

Część analityków i badaczy współczesnych stosunków międzynarodowych, ale także decydentów politycznych i wojskowych uważa, że obwód kaliningradzki jest jednym z najbardziej prawdopodobnych punktów zapalnych konfliktu między Rosją a NATO. Obwód kaliningradzki, który otoczony jest przez państwa NATO i Unii Europejskiej, nie ma połączenia lądowego z resztą Rosji. W ostatnich latach obwód stał się wyraźnym problemem defensywnym dla NATO, a analizy wskazują, że Rosja może wykorzystać to terytorium do powstrzymania wzmocnienia NATO przed dotarciem do krajów bałtyckich w przypadku potencjalnego konfliktu zbrojnego. Wojna na Ukrainie oraz niedawna decyzja Litwy ograniczająca tranzyt niektórych rosyjskich towarów przez swoje terytorium do Kaliningradu oraz reakcja Rosji na tę decyzję wskazuje, że obwód kaliningradzki stanowić może potencjalne zagrożenie dla Europy i świata. W artykule przedstawiona zostanie charakterystyka miejsca obwodu kaliningradzkiego na mapie Europy i regionu bałtyckiego oraz znaczenie tej enklawy dla Rosji w realizacji swoich interesów narodowych.

dr Konrad Słowiński, *[W służbie imperializmu. Współczesna rosyjska polityka historyczna i jej wpływ na relacje polsko-rosyjskie](#)*

W ostatnim czasie wśród badaczy wielu dyscyplin naukowych coraz większe zainteresowanie wzbudza pojęcie „polityki historycznej”. Refleksja nad przeszłością, jej interpretacją i rozumieniem, zarówno w wymiarze politycznym jak i społecznym, stała się jednym z głównych elementów toczącej się w tym temacie dyskusji. Sam termin „polityka historyczna”, nazywany również „polityką pamięci” przybrał formę wielowymiarową i różnorodną. W literaturze przedmiotu pojawiło się wiele prób zdefiniowania tego zagadnienia. Najogólniej rzecz biorąc, można powiedzieć, iż „polityka historyczna” to zespół zamierzonych i świadomych działań szeroko pojmowanych władz, służący kreowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w celu wzmocnienia identyfikacji obywateli z państwem, dokonywany z uwzględnieniem aktualnej sytuacji politycznej. Co istotne, w systemach demokratycznych działania elity rządzącej na polu

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

historii oraz realizację jej interesów mogą być ograniczane przez prymat swobody badań naukowych. Polityka wpływania przez rządzących na świadomość historyczną podlega także kontroli obywateli. W systemach autorytarnych natomiast władze usurpują sobie monopol na kształtowanie pożądanej wersji przeszłości i zaprzęgają do jej ochrony cały system instytucjonalny państwa, łącznie z aparatem przymusu. Po upadku Związku Radzieckiego władze Federacji Rosyjskiej w latach dziewięćdziesiątych odeszły od aktywnego formułowania polityki historycznej, zbyt kojarzącej się z narzucaną odgórnie ideologią państwową z czasów sowieckich. Zmiana na tym polu nastąpiła u progu XXI w. co związane było z zapoczątkowaną przez W. Putina „nową polityką historyczną” zmierzającą do minimalizowania bądź usprawiedliwiania najtrudniejszych momentów dziejów tego kraju. Historia stała się tym samym we współczesnej strategii przywódców Rosji bardzo ważną sferą działania państwa. Zaczęła ona odgrywać istotną rolę zarówno w deklarowanej przez władzę Kremla idei umacniania państwa (aspekt wewnętrzny), jak i była reakcją na sprzeczne z interesem Moskwy narracje w państwach sąsiednich – przede wszystkim w krajach Europy Środkowo-Wschodniej – oraz krytyczne względem radzieckiego totalitaryzmu rezolucje organizacji międzynarodowych (aspekt zewnętrzny).

W tym pierwszym przypadku polityka historyczna miała za zadanie uprawomocnić autorytarny system rządów jako najlepszy dla Rosji i w ten sposób utrwać wygodny dla przywódców Kremla model relacji między społeczeństwem a państwem. Cel ten narzucał konieczność selekcji i stronniczego prezentowania historii narodu i państwa, gdzie uwypuklane są te aspekty pamięci zbiorowej, które akcentując zło, jakie „inni” uczynili Rosji, przy jednoczesnym przemilczaniu „własnych” win czy to wobec swoich obywateli czy też sąsiednich krajów. W drugim legalizować imperialno-mocarstwowe dążenia Federacji Rosyjskiej i prawo do pełnienia roli hegemonu wobec regionów historycznie uznawanych przez Moskwę za jej strefę wpływów (Ukraina, Białoruś, obszar Europy Wschodniej) oraz budować pożądaną przez Kreml wizję współczesnego ładu międzynarodowego. W ramach tych procesów Moskwa w coraz większym stopniu nasilała działania zmierzające do zakwestionowania pozimnowojennego porządku w wymiarze interpretacji historii, co rodziło coraz poważniejszy konflikt z sąsiednimi państwami m.in. Polską, której przekaz historyczny kłócił się z forsowaną przez W. Putina wizją przeszłości, zwłaszcza, jeśli chodzi o okres II wojny światowej, zajmującej centralne miejsce w polityce historycznej Rosji. Efektem tego stało się obciążanie stosunków między obydwojma państwami odmiennym odczytywaniem przeszłości powodując powstanie na tym polu licznych nieporozumień i wzajemnych oskarżeń. Spory o historię stały się we współczesnych czasach jednym z głównych tematów debaty w stosunkach polsko-rosyjskich i biorąc pod uwagę konflikt, jaki on generuje zapewne będzie tak także i w przyszłości.

dr hab. Magdalena Żakowska, *Przyszłość „rosyjskiego świata” w optyce politologów kremlowskich i koncepcji „soft power” Josepha Nye’a*

Celem wystąpienia jest ukazanie rozbieżności między koncepcją odgórnego budowania i umacniania wpływów polityczno-kulturowych, realizowaną w XXI w. przez władze Federacji Rosyjskiej, a podejściem reprezentowanym w świecie zachodnim, związanym z koncepcją tzw. „miękkiej siły”, opartej na atrakcyjności kulturowej, budowanej oddolnie, za pośrednictwem społeczeństw obywatelskich.

Federacja Rosyjska stworzyła szereg instytucji związanych z dyplomacją publiczną, w tym fundację Russkij Mir (Rosyjski Świat), organizację, która w myśl deklarowanej ideologii stawia sobie za cel „budowanie lepszej przyszłości wielkiego narodu, żyjącego w pokojowych relacjach [...] z innymi krajami świata”. Stworzona w 2007 r. we współpracy między rosyjskim MSZ oraz Ministerstwem Edukacji i Nauki, kierowana przez Wiaczesława Nikonowa, posiada ona obecnie ponad 80 placówek w różnych regionach globu, przede wszystkim w Europie, w krajach posiadających duże diaspory rosyjskojęzyczne. Prelegentka omówi wybrane działania dyplomacji publicznej Federacji Rosyjskiej, szczególnie te, realizowane przez Russkij Mir w Niemczech i Austrii w latach 2015-2022, równocześnie zaś przeanalizuje ich kontekst ideologiczny, podłoże teoretyczne związane z rosyjską oficjalną wizją tego, czym w nowoczesnym świecie jest dyplomacja publiczna. Materiałem źródłowym, poddanym badaniu, będą analizy ekspertów rosyjskich, publikowane przez instytucje takie jak Rosyjska Rada ds. Międzynarodowych i Rossotrudnicestwo (agencja federalna ds. WNP, rodaków za granicą i międzynarodowej współpracy humanitarnej) oraz monografie dotyczące stosunków międzynarodowych autorstwa Wiaczesława Nikonowa. Wspomniane badanie stanie się punktem wyjścia do ukazania podobieństw, nade wszystko zaś – rozbieżności między teorią „miękkiej siły”, soft power, Josepha Nye’a a założeniami teoretycznymi i celami stawianymi dyplomacji publicznej przez politologów kremlowskich. Na tej podstawie prelegentka postara się odpowiedzieć na pytanie o sensowność aplikowania terminu soft power w odniesieniu do założeń i praktyki współczesnej dyplomacji Federacji Rosyjskiej, a także o siłę perswazyjną i realny, mierzalny potencjał związany z implementacją założeń rosyjskiej dyplomacji publicznej w społeczeństwach zachodnich.

mgr Waldemar Mańkowski, *Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w latach 2020-2021 jako element polityki zdrowotnej państwa w okresie pandemii Covid-19. Ewolucja najważniejszej instytucji w sferze zdrowia publicznego*

Przedstawione zostaną:

1. Warunki brzegowe działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Krótki rys historyczny i ewolucja działań Inspekcji przed wybuchem pandemii Covid-19.
2. Podstawy prawne, główne zadania i podstawowe uwarunkowania organizacyjne.
3. Inspekcja wobec współczesnych wyzwań (XXI wiek).
4. Działania i ewolucja organizacyjno-instytucjonalna w okresie epidemii.
5. Próba oceny podjętych w tym okresie decyzji oraz dzisiejsza sytuacja organizacyjna. Uwaga: Ocenę sformułowano traktując problem decyzyjny jako iloczyn kartezjański.

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

14:30 – 16:15

Panel 6: Bliski i Daleki Wschód w procesie zmian
(sala 112)

Moderator: dr hab. Tomasz Kamiński, prof. UŁ

Cz. 1.:

1. **prof. dr hab. Małgorzata Pietrasiak**, *Wzajemne relacje Rosji i ASEAN po rosyjskiej agresji na Ukrainę*
2. **dr hab. Radosław Bania, prof. UŁ**, *Państwa Bliskiego Wschodu wobec rosyjskiej agresji zbrojnej na Ukrainę*
3. **prof. Adam Krzymowski**, *Europa Środkowo-Wschodnia z perspektywy ZEA*
4. **dr hab. Łukasz Gacek, prof. UJ**, *Polityka klimatyczna Chin: w drodze do neutralności węglowej*

Cz. 2.:

1. **dr Zbigniew Bednarek**, *Dynamika zmian struktury porządku międzynarodowego: czynniki, procesy, skutki*
2. **dr hab. Paulina Matera, prof. UŁ, dr hab. Dominik Mierzejewski, prof. UŁ**, *Amerykańsko-chińskie zmagania o wpływ na uniwersalną koncepcję praw człowieka: ramy dyskursywne w czasach COVID-19*
3. **prof. dr hab. Marek Dziekan**, *Ahmet Zeki Velidi Togan (1890-1970) – między polityką a orientalistyką*
4. **dr hab. Marta Woźniak-Bobińska, prof. UŁ**, *Walka o prawo do powrotu palestyńskich uchodźców wewnętrznych w Izraelu na przykładzie Kafr Bir'im*

WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
i POLITOLOGICZNYCH
Uniwersytet Łódzki

prof. dr hab. Małgorzata Pietrasiak, *Wzajemne relacje Rosji i ASEAN po rosyjskiej agresji na Ukrainę*

Książka Małgorzaty Pietrasiak na temat rosyjskiej polityki wobec regionu Azji Południowo-Wschodniej, wydana w 2022 kończy się następującymi stwierdzeniami: "Rosja aktywizuje swoją politykę wobec Azji Południowo-Wschodniej, choć Azja Północno-Wschodnia, z Chinami nadal odgrywa rolę dominującą. Najważniejszym przedstawicielem i organizatorem procesów integracyjnych oraz adresatem idei rosyjskich pozostaje ASEAN. Moskwa werbalnie wspiera centralną pozycję ASEAN i sprzyja integracji regionalnej, ale wpływ na region pozostaje niewielki. Rosja buduje swoją pozycję na bazie niezależnego i altruistycznego wobec regionu państwa. Jest to dla niej korzystne zarówno w kontekście realizacji jej mocarstwowych ambicji, jak i podkreślenia jej roli niezależności od Chin. [...] pomimo ustnego zapewnienia, że Rosja ma i realizuje własne interesy wobec ASEAN, trudno jest oderwać się od czynnika chińskiego. Dzieje się tak głównie dlatego, że asymetryczny wpływ Chin na graczy regionalnych tłumi działania Rosji. W związku z tym jej działania albo się przeciągają w czasie, albo są nieskuteczne. Dlatego też największe możliwości oddziaływania Rosji na ASEAN nadal pozostaną tradycyjnie w sferze szeroko rozumianego bezpieczeństwa militarnego, handlu bronią czy przemysłu energetycznego". Jednak istnieje zagrożenie dla realizacji tych celów, którym jest: "ryzyko przeniesienia walki politycznej z USA i Zachodem na region Azji Południowo-Wschodniej. Jednak Rosja próbuje przełożyć to ryzyko na taki kierunek współpracy jaki ASEAN ma z innymi podmiotami. Dodatkowo, ryzyko to osłabia fakt, że Rosja nie ma złego wizerunku w Azji. Atrakcyjny dla Azji Południowo-Wschodniej jest model polityki wewnętrznej oraz podkreślenie przywiązania do tradycyjnych zasad polityki międzynarodowej". Po agresji rosyjskiej na Ukrainę siłą rzeczy nastąpi (ła) zmiana zarówno wizerunku Rosji jak i możliwości budowania stabilnych i wzajemnie korzystnych relacji z tym regionem. zatem celem wystąpienia będzie przyjrzenie się tym zmianom.

dr hab. Radosław Bania, prof. UŁ, *Państwa Bliskiego Wschodu wobec rosyjskiej agresji zbrojnej na Ukrainę*

Reperkusje agresji rosyjskiej na Ukrainę dotyczą w sposób pośredni także regiony pozaeuropejskie w tym Bliski Wschód. Stanowisko państw bliskowschodnich wobec wojny nabiera szczególnego znaczenia w kontekście zachodnich sankcji dotyczących eksportu ropy naftowej przez Federację Rosyjską oraz wzrostu cen tego surowca na rynkach światowych. Państwa arabskie, w szczególności monarchie Zatoki, były postrzegane jako potencjalna alternatywa dla ropy rosyjskiej. Jednakże bliskowschodni producenci tego surowca oparli się naciskom USA i państw zachodnich i nie zdecydowali na odejście od ustaleń w ramach grupy OPEC+. Niniejszy artykuł ma na celu ukazanie stanowiska państw regionu MENA wobec wojny w Ukrainie oraz wyjaśnienie przyczyn ich niechęci do przyjęcia wobec Rosji polityki zbieżnej z oczekiwaniami USA i państw Zachodu.

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

dr hab. Łukasz Gacek, prof. UJ, *Polityka klimatyczna Chin: w drodze do neutralności węglowej*

Zmiany klimatu to jedno z największych wyzwań przed jakim stanęła ludzkość w XXI w., wpływają one bowiem na różnorodność biologiczną, oddziałują na wiele sektorów gospodarki i społeczeństwo. Te zagrożenia wymagają w długiej perspektywie czasowej podjęcia międzynarodowej współpracy w walce z globalnym ociepleniem, przy jednoczesnym dążeniu państw do zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Ważna rola w tym obszarze przypada Chinom, będącym największym światowym emitentem dwutlenku węgla. W referacie analizie poddano środki i działania jakie Chiny zamierzają podjąć w związku z realizacją dwóch celów związanych z osiągnięciem szczytu emisji CO₂ przed 2030 r. i neutralności węglowej do 2060 r.

dr Zbigniew Bednarek, *Dynamika zmian struktury porządku międzynarodowego: czynniki, procesy, skutki*

Celem wystąpienia jest próba przeanalizowania czynników wpływających na zmiany zachodzące w strukturze porządku międzynarodowego oraz określenie przebiegu tych procesów oraz dynamiki, z jaką zachodzą, kształtując nowy wariant ładu międzynarodowego. Wnioski wyciągnięte z analizy historycznych modeli i współczesnego liberalnego porządku międzynarodowego, m.in. w odniesieniu do wojny w Ukrainie czy relacji Unia Europejska - BRICS, powinny pozwolić na chociaż częściowe prognozowanie jaki może być świat po nowej zimnej wojnie.

dr hab. Paulina Matera, prof. UŁ, dr hab. Dominik Mierzejewski, prof. UŁ, *Amerykańsko-chińskie zmagania o wpływ na uniwersalną koncepcję praw człowieka: ramy dyskursywne w czasach COVID-19*

W wystąpieniu przedstawimy analizę strategii dyskursywnych podejmowanych przez Chińską Republikę Ludową i Stany Zjednoczone w obliczu rosnących napięć spowodowanych pandemią COVID-19 i czwartą rewolucją przemysłową w latach 2020-2021. W pierwszej części przedstawimy teoretyczne rozumienie pojęcia flamingu. W tym kontekście autorzy uznali strategiczną rolę framingu za kluczową w interakcjach chińsko-amerykańskich. Opierając się na tym założeniu, w artykule wskazano główne kategorie strategii dyskursywnych stosowanych przez obie strony w odniesieniu do praw człowieka. Rozwijają ramy teoretyczne dla interakcji dyskursywnych w stosunkach chińsko-amerykańskich, posługując się kategoryzacją van Dijka. W drugiej części przedstawiono podstawowe strategiczne komunikaty Waszyngtonu i Pekinu dotyczące dwóch różnych koncepcji praw człowieka w dwóch kontekstach: COVID-19 i czwartej rewolucji przemysłowej.

Ta część jest poparta jakościową i ilościową analizą narracji amerykańskich prezydentów, sekretarzy stanu i konferencji prasowych Departamentu Stanu, a także przedstawia podstawowe kategorie chińskich strategii dyskursywnych prezentowanych w narracjach chińskiego przywódcy, ministra spraw zagranicznych, radcy stanu i na konferencjach prasowych. W ostatniej części analizujemy wyniki głosowania i działania w Radzie Praw Człowieka, wywiady z reprezentantami misji ONZ wybranych państw, omówiono możliwe zmiany w obecnym liberalnym porządku świata.

prof. dr hab. Marek Dziekan, *Ahmet Zeki Velidi Togan (1890-1970) – między polityką a orientalistyką*

Ahmet Zeki Velidi Togan, znany także jako Ahmetzeki Walidow, to turecki działacz polityczny i uczonego pochodzenia baszkirskiego, związany do lat 30. XX w. z ruchem narodowym Baszkirów. Celem wystąpienia jest próba przedstawienia tej wielowymiarowej, mało znanej w Polsce postaci, istotnej zarówno w polityce, jak i w orientalistyce. Jako polityk Velidi Togan podejmował próby współpracy z różnymi siłami, które mogły zagwarantować Baszkirom jeśli nie niepodległość, to przynajmniej autonomię – to powodowało fluktuacje w jego stanowisku wobec władzy radzieckiej. Szybko jednak przekonał się, że tendencjom muzułmańskim, których był przedstawicielem nie będzie po drodze z władzami Rosji. Mimo tego bywa nazywany "ojcem rosyjskiego federalizmu". Poglądy polityczne, społeczne i religijne Velidi Togana, nazywane w latach 20 XX wieku „walidowszczyzną” (jedną z form „odchylenia nacjonalistycznego”) bywają rozmaicie interpretowane we współczesnej Rosji, co wpływa na skrajne opinie o nim jako baszkirskim ideologu i polityku, do dziś budzącym kontrowersje. Po zerwaniu z bolszewikami kontynuował swoją działalność początkowo na terenie Turkiestanu, a następnie Turcji, gdzie także nie wszystkie jego opinie były akceptowane przez władze. Warto przy tym zwrócić uwagę na polski wątek w biografii Velidi Togana, związany z nurtem międzywojennego prometeizmu. Naukowo związany był głównie z uniwersytetem w Stambule oraz przed wojną czasowo z uczelniami w Austrii (doktorat na Uniwersytecie Wiedeńskim) i w Niemczech (Bonn, Getynga). Działalność naukowa Velidi Togana i jej wartość nie podlegała nigdy dyskusji i obejmowała przede wszystkim kwestie historyczne.

Jest autorem wielu ważnych prac z zakresu historii ludów turkijskich i metodologii historii. Do najważniejszych jego osiągnięć w tym zakresie należy także odkrycie w Meszhedzie rękopisu X-wiecznej relacji z podróży arabskiego podróżnika Ibn Fadlana do państwa Bułgarów Nadwołżańskich.

dr hab. Marta Woźniak-Bobińska, prof. UŁ, *Walka o prawo do powrotu palestyńskich uchodźców wewnętrznych w Izraelu na przykładzie Kafr Bir'im*

W czasie pierwszej wojny izraelsko-arabskiej w latach 1948–1949 nastąpił eksodus ludności arabskiej z terytorium Palestyny. 15 tysięcy Palestyńczyków straciło życie, zniszczono 530 palestyńskich wiosek, od 700 do 900 tysięcy ludzi opuściło swe domy. Według szacunków obecnie blisko 7,5 miliona Palestyńczyków to uchodźcy i osoby wewnętrznie przesiedlone. Władze Izraela konsekwentnie odmawiają im prawa do powrotu, tymczasem wielu badaczy uważa, że uznanie tegoż prawa jest kluczem do rozwiązania konfliktu izraelsko-arabskiego.

Szczególny przypadek stanowi Kafr Bir'im – chrześcijańska, arabska wioska niedaleko granicy z Libanem. Jej mieszkańców wysiedlono w 1948 roku, a w 1953 roku ich domy wyburzono. Korzystając ze swego statusu obywateli Izraela byli mieszkańcy Kafr Bir'im od trzech pokoleń toczą walkę o prawo do powrotu. Celem wystąpienia jest ukazanie ich wysiłków w perspektywie nowomaterialistycznej. Referat powstał w ramach

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

wstępnych badań prowadzonych w projekcie „Polityczny wymiar przemocy wobec miast. Miastobójstwo w Palestynie – studium przypadku” (NCN, OPUS 19).

WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
i POLITOLOGICZNYCH

Uniwersytet Łódzki

14:30 – 16:15

Panel 7: Strategia internacjonalizacji WSMiP. Programy studiów w językach obcych. Programy wymiany międzynarodowej Socrates-Erasmus. Nauczanie języków obcych (sala 310)

Moderator: prof. dr hab. Tomasz Domański

1. **prof. dr hab. Krystyna Kujawińska-Courtney**, *Strategia internacjonalizacji na przestrzeni 22 lat istnienia Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ*
2. **dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS**, *Strategia internacjonalizacji na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej*
3. **dr Wiesław Oleksy**, *Internacjonalizacja dydaktyki i badań naukowych w Katedrze Amerykanistyki i Mediów Masowych WSMiP UŁ w latach 2005-2015*
4. **dr hab. Paweł Bryła, prof. UŁ**, *Efekty programu Erasmus na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych – wyniki badań*
5. **dr Agata Włodarska-Frykowska**, *Internacjonalizacja i nauczanie języków obcych – dobre praktyki wypracowane na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych*
6. **mgr Masakatsu Yoshida**, *Historia poznawania kultury japońskiej i nauczanie języka japońskiego w Łodzi i w UŁ*

POSTĘP CZY REGRES?

Jaki będzie świat po nowej zimnej wojnie?

dr Wiesław Oleksy, *Internacjonalizacja dydaktyki i badań naukowych w Katedrze Amerykanistyki i Mediów Masowych WSMiP UŁ w latach 2005-2015*

W latach 2005-2015 Katedra Amerykanistyki i Mediów Masowych (KAMM) realizowała szereg przedsięwzięć mających na celu internacjonalizację badań naukowych i procesu dydaktycznego w ramach specjalizacji "American Studies and Media", które obejmowały:

1. udział w międzynarodowych programach badawczych i dydaktycznych Unii Europejskiej
2. organizowanie międzynarodowych konferencji i seminariów
3. wymiana studentów w ramach Programu Socrates/Erasmus oraz umów bilateralnych
4. internacjonalizacja dydaktyki poprzez zatrudnianie wykładowców z USA i Kanady
5. utworzenie serii wydawniczej pt. "American Studies and Media" w wydawnictwie niemieckim Peter Lang Publishing (redakcja serii: E. H. Oleksy i W. Oleksy).

mgr Masakatsu Yoshida, *Historia poznawania kultury japońskiej i nauczanie języka japońskiego w Łodzi i w UŁ*

1. Pierwsze kontakty pomiędzy Japonią i Łodzią
2. Metodyka nauczania języka japońskiego dla obcokrajowców
3. Pierwszy lektorat języka japońskiego w Łodzi dla mieszkańców miasta
4. Pierwszy lektorat w Polsce dla Słuchaczy Łódzkiego Uniwersytetu III Wieku
5. Współpraca pomiędzy Uniwersytetem Łódzkim a uczelniami japońskimi
6. Polscy stypendyści na uczelniach japońskich oraz japońscy studenci na UŁ.

14:30 – 16:15

Panel 8: Dyskusja okrągłego stołu: Procesy zmian w Europie Środkowej i Wschodniej. Diagnoza i perspektywy
(sala Rady Wydziału)

Moderatorzy: prof. dr hab. Alicja-Stępień-Kuczyńska,
prof. dr hab. Andrzej Stelmach

1. prof. dr hab. Grzegorz Janusz
2. prof. dr hab. Jacek Wojnicki
3. dr hab. Danuta Plecka, prof. UG
4. dr hab. Michał Słowikowski, prof. UŁ
5. dr hab. Łukasz Donaj, prof. UAM
6. dr Michał Pierzgalski
7. dr Maciej Onasz
8. dr Michał Klonowski
9. dr Natalia Kusa